

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 11: Do Kiến Tư Phiền Nã Mà Có Phân Đoạn Sanh Tử. Do Trần Sa Vô Minh Mà Có Biến Dịch Sanh Tử

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 001)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Do Kiến Tư phiền nã, mà có Phân Đoạn sanh tử. Do Trần Sa vô minh, mà có Biến Dịch sanh tử.】

Trong Phật pháp thường nói sanh tử có hai loại. Một loại là “Phân Đoạn”. Phân Đoạn chính là từng đoạn, từng đoạn một. Nói về hiện tượng thô, thì như một đời, một kiếp hiện tại của chúng ta, đây là một giai đoạn lớn. Giai đoạn nhỏ hơn, là mỗi năm lại già đi một tuổi, một năm là một giai đoạn. Chia nhỏ hơn nữa, thì một tháng là một giai đoạn. Chia nhỏ thêm nữa, thì một ngày là một giai đoạn.

Mỗi buổi tối quý vị ngủ một giấc, thì tương đương với chết đi một lần, ngày hôm qua không bao giờ trở lại nữa, vĩnh viễn tiêu mất rồi. Chư vị hãy thử nghĩ xem, nếu đầu óc quý vị tỉnh táo hơn một chút, sáng suốt hơn một chút, thì sẽ thấy từng sát-na, từng sát-na chính là từng đoạn từng đoạn một. Con người không phải già đi theo từng ngày, không phải vậy, mà là già đi trong từng sát-na, từng sát-na. Thấy được như vậy gọi là chân chánh giác ngộ, chân chánh thấu suốt. Từng sát-na, từng sát-na, đó chính là Phân Đoạn.

“Biến Dịch” là biến hóa. Biến hóa từ ấu thơ đến thiếu niên, từ thiếu niên đến tráng niên, đến già, đến chết, đó là sự biến hóa, sự biến hóa này rất hiển nhiên. Sự biến hóa vi tế nằm ở trong tâm, sự biến hóa ở trong tâm niệm. Nếu chúng ta bình tĩnh một chút, để tâm tỉ mỉ một chút, thì cũng không khó để nhận ra: sự biến hóa của mê và ngộ, sự biến hóa của tình thức, sự biến hóa của phiền nã tham, sân, si, mạn, thật vô lượng vô biên! Đó chính là Biến Dịch sanh tử.

Trong Phật pháp nói về Biến Dịch sanh tử, ý nghĩa chủ yếu là siêu phàm nhập thánh, cảnh giới của vị ấy không ngừng thay đổi. Bồ-tát, vừa mới chứng

đắc Sơ Tín vị, từ Sơ Tín đến Nhị Tín là một sự biến hóa, từ Nhị Tín đến Tam Tín là một sự biến hóa. Cũng giống như chúng ta đi học ở nhà trường vậy, chúng ta từ lớp một lên lớp hai, đây là một sự biến hóa, năm thứ nhất biến đổi thành năm thứ hai, năm thứ hai biến đổi thành năm thứ ba; tiểu học biến đổi thành trung học, trung học biến đổi thành đại học, đây gọi là Biến Dịch. Bồ-tát có năm mươi một ngôi thứ (địa vị), chính là năm mươi một lần biến dịch, điều này gọi là Biến Dịch sanh tử.

Biến Dịch và Phân Đoạn không giống nhau. Trong Phân Đoạn thì có phiền não, trong Biến Dịch là phá vô minh; một đằng là do Phiền Não chướng mà ra, một đằng là do Sở Tri chướng mà đến. Vì có hai loại chướng ngại, nên mới gọi là hai loại sanh tử. Trần Sa vô minh cùng Kiến Tư phiền não, [đã phân biệt] rành mạch rõ ràng, tường tận minh bạch. Khi cả hai loại sanh tử đều dứt sạch rồi, thì gọi là Viên Tịch, gọi là Viên Mãn, gọi là Thanh Tịnh Tịch Diệt.